

Quan điểm chủ quyền lịch sử của Trung Quốc hầu như đã bỏ toàn bộ các nỗ lực có mặt tại Bali phôi phôi.

Tổng thống Obama dß Hßi nghß Thßng đßnh Đßng Á tßi Bali (Reuters)

Vào hôm nay 19/11/2011, Tổng thống Mß Barack Obama đã chính thức nêu vấn đề Biển Đông ra trước diễn đàn của Hội nghị Thßng đßnh Đßng Á, nhằm mở thêm tính chất quốc tế của hội số này. Bên cạnh đó, vấn đề Biển Đông cũng được đề cập lên trong rất nhiều cuộc họp song phương và đa phương.

Trung Quốc luôn luôn bác bỏ những lời kêu gọi quốc tế hóa hội số Biển Đông, nói rằng vấn đề này thuộc chủ quyền trên hầu hết vùng biển này.

Trong những ngày qua, Bộ Kinh đã hoàn công những lý do để nhß của Tổng thống Mß Barack Obama muốn nêu vấn đề Biển Đông ra trước Hội nghị Thßng đßnh Đßng Á – gồm 18 nước - vào hôm nay, 19/11/2011 tại Bali. Chúng ta thấy rằng, quan điểm chủ quyền lịch sử của Trung Quốc hầu như đã bỏ toàn bộ các nỗ lực có mặt tại Bali phôi phôi.

Độc phái viên Trng Nghĩa trình tại Bali.

"Thị trường trong những ngày qua tại các cuộc họp Hội nghị Thị trường Đông ASEAN lần thứ 19 này cho thấy là Bắc Kinh bỏ rơi vào thời điểm, do quan điểm đòi chủ quyền rợng khắp trên Biển Đông của họ dựa trên yếu tố lịch sử.

Trong nhiều cuộc họp song phương hay đa phương, kể cả trong các cuộc họp với Trung Quốc, vấn đề này đã được gọi lên và đi đến cùng một kết luận : tranh chấp phải được giải quyết trên tinh thần tôn trọng luật lệ quốc tế.

Nhất Bản : Nguyên tắc của luật pháp quốc tế cần được tôn trọng tại Biển Đông

Ví dụ rõ nhất là trường hợp Nhất Bản. Vào hôm qua, thị trường Noda đã có hai cuộc họp thị trường liên tiếp, một với 10 lãnh đạo ASEAN, và một với 5 lãnh đạo các nước vùng Mekong. Trong bản thông cáo chung của cuộc họp thị trường Đông Nhất Bản – Mekong chung họp, hai bên đã gọi là vấn đề Biển Đông, và nhấn mạnh đến sự cần thiết phải tôn trọng các nguyên tắc của luật pháp quốc tế được mọi người thừa nhận. Các nguyên tắc này bao gồm tự do hàng hải và giải quyết hòa bình các tranh chấp.

Trước đó, trong cuộc họp với ASEAN, Thị trường Noda cũng kêu gọi ASEAN tăng cường sáng kiến vì vì cả chủ quyền và lợi ích đa phương và an ninh và an toàn hàng hải trong vùng, « phù hợp với các nguyên tắc của luật pháp quốc tế ». Yêu cầu này đã được ASEAN đáp ứng.

Dù không nói thẳng ra, nhưng khái niệm tôn trọng luật quốc tế - được biết là Công ước LHQ về Luật Biển năm 1982 – được nhắc lại ở đây, là nhằm phản bác quan điểm của Bắc Kinh theo đó Biển Đông thuộc về Trung Quốc, họ là người tìm thấy trường tiên, một quan điểm từng được nhiều học giả Trung Quốc phát triển theo hướng yếu tố lịch sử có giá trị trên hết.

Chắc chắn là sự đồng thuận giữa Nhất Bản với ASEAN trên hai sự gọi là an ninh hàng hải tại Biển Đông này không thoát khỏi sự cảnh giác của Trung Quốc, nhất là khi gần đây, Tokyo đã công khai tăng cường hợp tác quân phòng với hai nước ASEAN đang bị Bắc Kinh chèn ép dữ dội là Việt Nam và Philippines.

Ngoài Nhất Bản, vấn đề Biển Đông còn thu hút mối quan tâm của các nước nào khác ?

Như tôi đã trình bày trong những ngày qua, Biển Đông là một trong những trọng tâm của luật của các nước ASEAN và dĩ nhiên là của Hoa Kỳ. Theo tiết lộ của Ngoại trưởng Philippines Del Rosario, trong Hội nghị Thị trường Đông ASEAN vào hôm qua, Tổng thống Obama đã nhấn mạnh với các lãnh đạo ASEAN là vấn đề Biển Đông nên được giải quyết một cách đa phương, với ASEAN như một thị trường hay là với các nước có tranh chấp giáp biên.

Cũng theo Ngoại trưởng Philippines, ông Obama còn nhắc lại là các bên phải giữ quy tắc tranh chấp một cách hòa bình, phù hợp với luật quốc tế, áp dụng đúng Công ước LHQ về Luật Biển.

Ngày càng mất niềm tin xa lạ với Biển Đông là nên Đều cũng thái độ bất đồng tình với đòi hỏi chỉ quyền của Trung Quốc tại Biển Đông. Trong cuộc gặp song phương với đồng nhĩm Trung Quốc Ôn Gia Bô vào hôm qua, Thủ tướng Ấn Độ Manmohan Singh đã thông báo là New Delhi vẫn xúc tiến công việc thăm dò dầu khí ngoài Biển Đông, tại khu vực đông c Việt Nam giao quyền khai thác. Theo ông Singh, đó là một vấn đề “thuần túy thương mại”.

Tuyên bố này đã mặc nhiên bác bỏ lập luận chính thức mà Bắc Kinh đưa ra cho là tập đoàn dầu khí quốc gia Ấn Độ ONGC Videsh đã xâm phạm vùng biển thuộc chủ quyền của Trung Quốc.

Không những thế, theo một quan chức ngoại giao Ấn Độ, Thủ tướng Singh còn nói với đồng nhĩm Trung Quốc Ôn Gia Bô là các vấn đề chủ quyền phải được giải quyết trên tinh thần tôn trọng luật lệ quốc tế.

Phản ứng của Trung Quốc như thế nào ?

Phải nói là tại Hội nghị Thương trường Đông ASEAN lần này, Thủ tướng Trung Quốc Ôn Gia Bô đã cố gắng giữ thái độ hòa hoãn. Ngay khi ông Manmohan Singh đưa ra các tuyên bố kể trên, Thủ tướng Trung Quốc hầu như không phản ứng. Thái độ chính thức của Trung Quốc được thể hiện rõ trong bản Thông cáo chung về Hội nghị Thương trường Đông ASEAN – Trung Quốc vào hôm qua.

Trong phần đề cập đến hợp tác chính trị và an ninh hai bên cam kết tôn trọng chủ quyền, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của nhau, và giữ quy tắc tranh chấp một cách hòa bình qua đối thoại, và không dùng hay đe dọa dùng vũ lực.

Riêng với Biển Đông, có thể nói là Bắc Kinh đã cam kết thực thi bản Tuyên bố về vùng x tại Biển Đông DOC, và cố gắng tiến tới việc thông qua một bản quy tắc vùng x tại Biển Đông.

Mặt khác, Trung Quốc cũng đồng ý là sẽ hợp tác với để tăng cường việc bảo đảm quyền tự do hàng hải theo tinh thần Công ước LHQ về Luật Biển năm 1982.

Vấn đề được nhĩu nhà phân tích ở đây nêu lên là liệu Trung Quốc có sẵn lòng tôn trọng nhĩng cam kết hay hứa hẹn nói trên hay là lại tìm cách dùng sức mạnh để áp đặt các đòi hỏi chỉ quyền của họ.

Dù sao thì có thể nói rằng tại Hội nghị Bali kết thúc vào hôm nay, Bắc Kinh bắt đầu được trên vấn đề Biển Đông vì không có một tin tức nào khác lên tiếng nhĩng quan điểm chủ quyền của Trung Quốc”.

